

ROK HERBERTA
2018

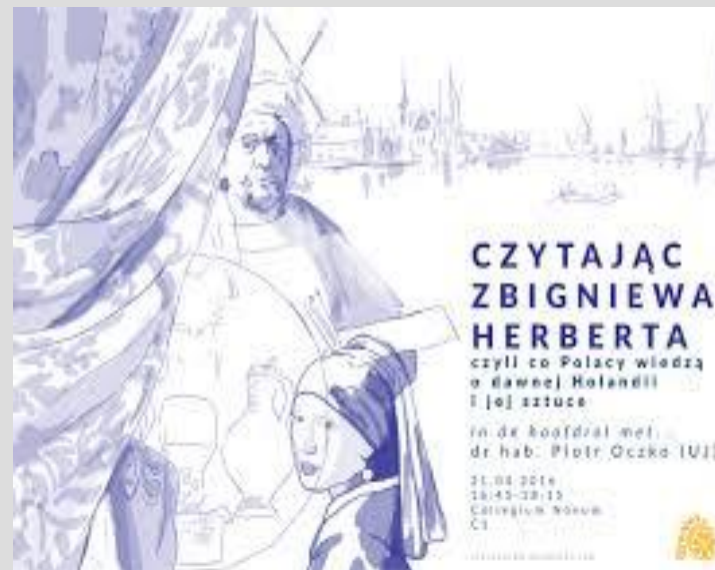
"Bądź otwarty, gdy rozum zawodzi, bądź
otwarty; w ostroczonym rachunku tylko to się
liczy."

CZYTAM
W PODRÓŻY...
HERBERTA

- akcja społeczna „Czytam w podróży... Herberta”
(26.02.2013),**
- w siedemnastu miastach w Polsce,**
- wspólny projekt Fundacji im. Zbigniewa Herberta oraz
Klubu Herbertowskich Szkół,**
- partnerzy: Biblioteka Narodowa oraz Instytut Adama
Mickiewicza,**
- w projekt zaangażowanych ponad 400 wolontariuszy.**

„Jeśli wybierasz się w podróż niech będzie to podróż długa
wędrowanie pozornie bez celu błędzenie po omacku
żebyś nie tylko oczami ale także dotykiem poznał szorstkość ziemi
i abyś całą skórą zmierzył się ze światem“ (Z. Herbert „Podróż“)

„Modlitwa Pana Cogito podróżnika”

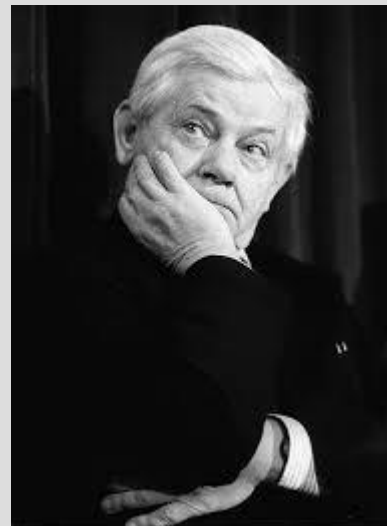
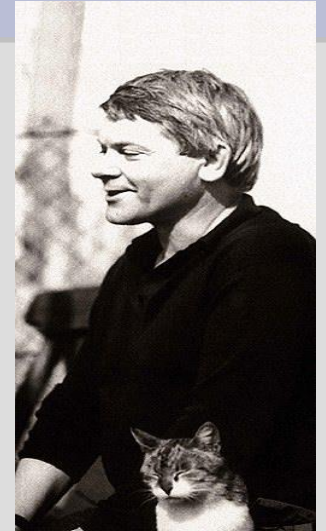

CZYTAM(Y) W TRÓJCE...HERBERTA i o Herbercie

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Ononogram indywidualny ZH

-ZBIGNIEW HERBERT

-BIG Z NIEW HERBERT

-ZBIG NIEW HERBERT

-ZBIGNIEW HERB ERT

-ZBIG HERB NIEWERT

-Z. BIG NIE HERBERTW

-ZBI. GNIEW HERBERT

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

- jeden z najczęściej tłumaczonych polskich pisarzy,
- reprezentuje odłam filozoficzno- intelektualny czy kulturowy **pokolenia „Współczesności”**; **pokolenie '56**,
- przedstawiciel odnowionego klasycyzmu (neoklasyk)**, pełen umiaru i dystansu spadkobierca kultury śródziemnomorskiej,
- moralizator, poeta intelektu**,
- poeta niezłomny**
<https://www.youtube.com/watch?v=I-l9Odpp0tw>

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

poeta

eseista, felietonista

dramaturg,
autor
słuchowisk

autor szkiców z podróży

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Tomy poetyckie

Struna światła, Warszawa 1956. (Czytelnik)
Hermes, pies i gwiazda, Warszawa 1957. (Czytelnik)
Studium przedmiotu, Warszawa 1961. (Czytelnik)
Napis, Warszawa 1969. (Czytelnik)
Pan Cogito, Warszawa 1974. (Czytelnik)
Raport z oblężonego Miasta i inne wiersze, Paryż 1983. (Instytut Literacki)
Elegia na odejście, Paryż 1990. (Instytut Literacki)
Rovigo, Wrocław 1992. (Wydawnictwo Dolnośląskie)
Epilog burzy, Wrocław 1998. (Wydawnictwo Dolnośląskie)
89 wierszy, Kraków 1998 (Wydawnictwo a5)[36]

„Tylko w złych wierszach treść można odseparować od formy”

/Z. Herbert, Rozmowa o pisaniu wierszy, W: Poezje wybrane, s. 13/

Pośmiertnie:

Podwójny oddech. Prawdziwa historia nieskończonej miłości. Wiersze dotąd niepublikowane, Gdynia 1999.

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Zbiory esejów, opowiadania

Barbarzyńca w ogrodzie, Warszawa 1962. (Czytelnik)

Martwa natura z wężem, Wrocław 1993. (Wydawnictwo Dolnośląskie)

Pośmiertnie:

Labirynt nad morzem, Warszawa 2000. (Zeszyty Literackie)

Król mrówek, Kraków 2001. (Wydawnictwo a5)

Węzeł gordyjski oraz inne pisma rozproszone 1948-1998 (także recenzje i publicystyka)

„Mistrz z Delft” i inne utwory odnalezione, oprac. B. Toruńczyk, Warszawa 2008.
(Zeszyty Literackie)

Zbigniew Herbert „tekściarzem” Przemysława Gintrowskiego i autorem Jacka Kaczmarskiego

Achilles. Pentezylea.
Z. Herbert / P. Gintrowski

7

Kie-dy A-chil-les prze-bił krót-kim mie-czem pierś Pen-te-zy-le-i O - bró-cił jak na - le - zy trzy-
krot-nie na-rzę-dzie w ra-nie i zo - ba-czył w na-głym ol - śnie-niu Że kró - lo-wa A-ma-zo-nek jest pięk-na

The image shows a musical score for the song 'Achilles. Pentezylea.' by Zbigniew Herbert, arranged by Przemysław Gintrowski. The score is written in G minor and 2/4 time. It consists of two staves of music. The first staff has a key signature of one flat and a 2/4 time signature. The second staff starts with a measure rest of 7. The lyrics are written below the notes. The chords indicated above the notes are G min, C min, D7, G min, A, D min, C, F, G min, D min, A7, and D min.

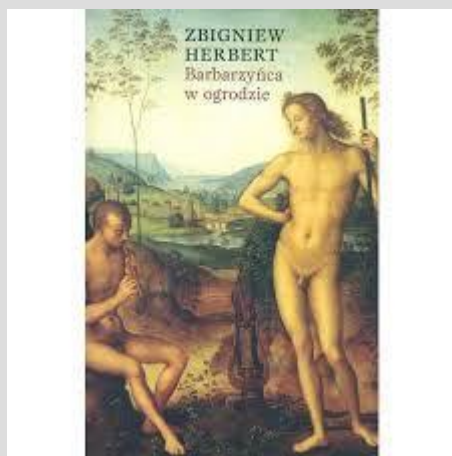
Zbigniew Herbert „tekściarzem” Przemysława Gintrowskiego i autorem Jacka Kaczmarskiego

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Barbarzyńca w ogrodzie
przynosi "relacje" z wyprawy
do Francji i Włoch.

Martwa natura z wędzidłem -
pasja kolekcjonowania obrazów.

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Dramaty

Jaskinia filozofów, „Twórczość” 1956, nr 9

Drugi pokój, „Dialog” 1958, nr 4

Rekonstrukcja poety, „Więź” 1960, nr 11/12

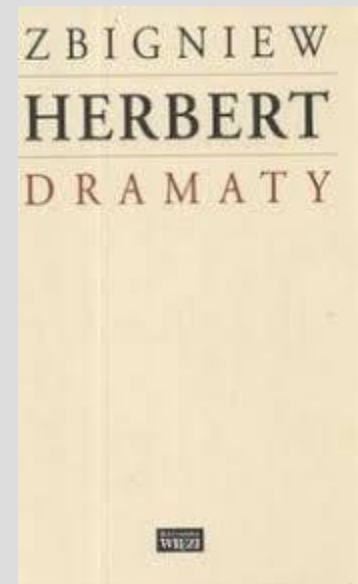
Lalek. Sztuka na głosy, „Dialog” 1961, nr 12

Listy naszych czytelników, „Dialog” 1972, nr 11

Pośmiertnie:

Dramaty (wszystkie), Wrocław 1997.

Dramaty, Warszawa 2008.

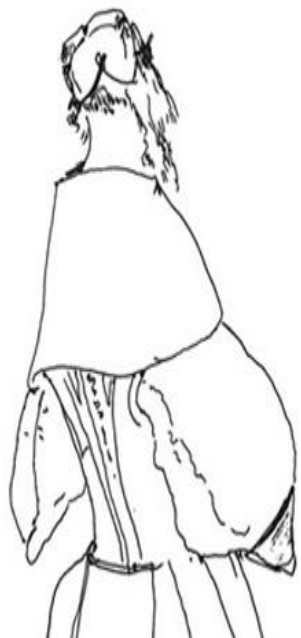
**„Jacyś złośliwi bogowie zakpili z nas okrutnie.
Korespondencja 1955-1996”
Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert**

- „Wisielka” i „Kochany Zbyszek”
- mistrzowie zwięzłej i pełnej humoru epistolografii,
- kolaże, reprodukcje kart pocztowych i rysunki Z. Herberta,
- pierwszy list WS do ZH- prośba o przesłanie Jego wierszy w 1955,
- ostatni list- 1996- podziękowanie WS za gratulacje:
„Zbyszku, Wielki Poeto!
Gdyby to ode mnie zależało,
to Ty byś teraz męczył się nad przemówieniem”.

INNA PERPEKTYWA

Notatki Zbigniewa Herberta z muzeów

oczy

jej

marzą

nieskończoność

Ale

w spojrzeniach

śpią

ślimaki

Zbigniew Herbert: Belgia, Burgia, szkic z Rembrandta

Zbigniew Herbert

89 wierszy

skica z Rembrandta
J. K. K.

**Rysunek Zbigniewa
Herberta wg obrazu Jana
Vermera *U kuplerki***

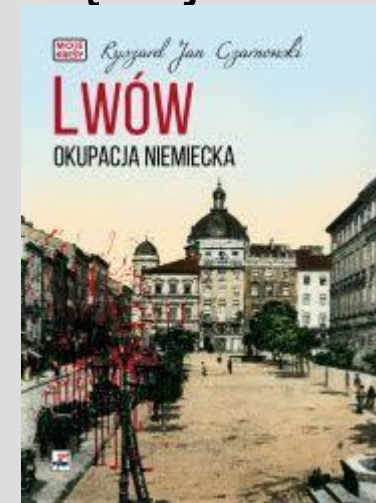
ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

1939

-świadkiem wkroczenia Sowietów do Lwowa (ma 15 lat)
(wiersze „17 IX“, „Kraj“)

-podczas okupacji niemieckiej zdał maturę, rozpoczął tajne studia polonistyczne,

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

- jako uczeń założył sprzysiężenie „Biały Orzeł“
- działał w AK (?)

- 1975- z innymi intelektualistami podpisuje się pod protestem przeciw poprawkom w konstytucji

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

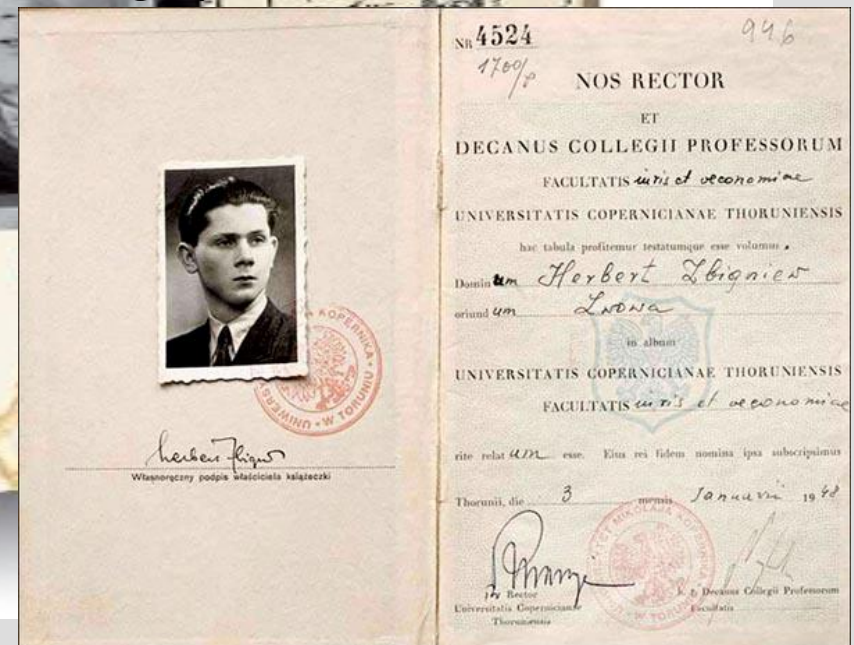
Studiował:

malarstwo (ASP w Krakowie),
filozofię (Toruń- uczeń Henryka Elzenberg),

ekonomię,

**SZTUKA
I FILOZOFIA**

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

w l.50.- bez regularnej pracy zarobkowej
(pracował jako sprzedawca w sklepie,
urzędnik bankowy, kalkulator i chronometrażysta
w spółdzielni pracy)

1951- występuje ze ZLP- nie akceptuje doktryny socrealizmu,
„pisze do szuflady“, duchowy patron opozycji

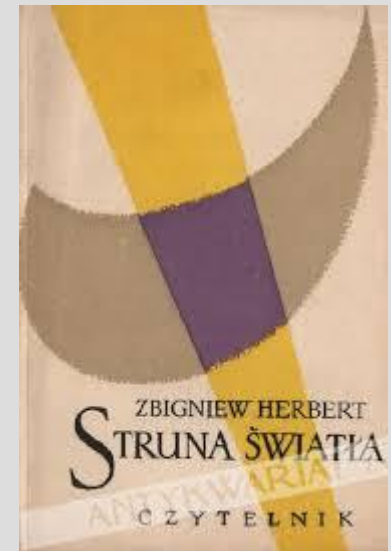
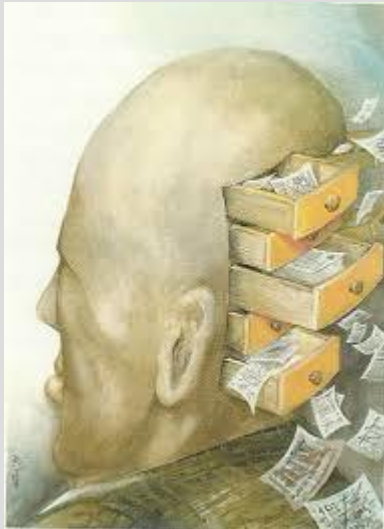

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

1956- spóźniony debiut „Struna światła”
(40 utworów, z których 60%
ogłoszono przed '65r.)

1961- wiersz „Szuflada” -opublikowany
w „Studium przedmiotu“

Śladami ZH w Toruniu_ nieistniejąca już kafejka Struna światła w Dworze Artusa

Śladami ZH w Toruniu_ nieistniejąca już kafejka Struna światła w Dworze Artusa

Śladami ZH w Toruniu_ nieistniejąca już kafejka Struna światła w Dworze Artusa

Śladami ZH w Toruniu

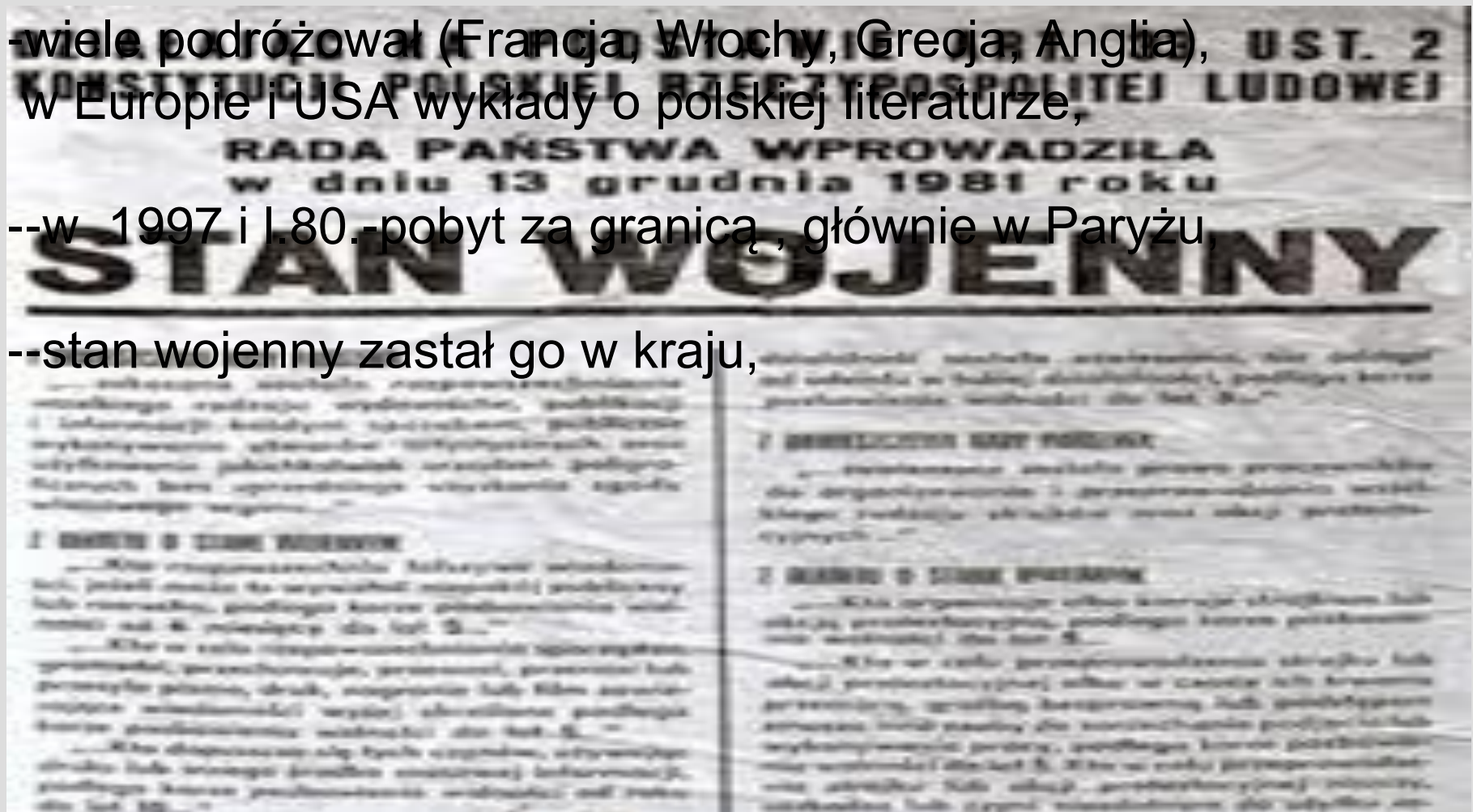

-wiele podróżował (Francja, Włochy, Grecja, Anglia),
w Europie i USA wykłady o polskiej literaturze,

--w 1997 i l.80.-pobyt za granicą , głównie w Paryżu,

--stan wojenny zastał go w kraju,

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Powrót do kraju -1990

„Pan Cogito- powrót“

Pan Cogito
postanowił wrócić
na kamienne łono
ojczyzny

decyzja jest dramatyczna
pożałuje jej gorzko

nie może jednak dłużej
znieść zwrotów kolokwialnych
- comment allez-vous
- wie geht's

...

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

- neoklasyk, pełen umiaru i dystansu spadkobierca kultury śródziemnomorskiej,
- moralizator (problematyka moralna i etyczna, egzystencjalna i metafizyczna, wiążąca się z konfliktami 2 poł.XXw., z historycznymi i cywilizacyjnymi przemianami świata)
- poeta intelektu,
- reprezentant pokolenia AK i duchowy patron opozycji,
- zawsze niezależny, przeciwstawiający się sowietyzacji i duchowemu zniewalaniu,
- nade wszystko poeta moralistyczny i metafizyczny, stawiający pytania o sens egzystencji w sytuacjach krańcowych: wobec totalitaryzmów, przemocy i cynizmu historii, wobec śmierci,

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

Międzynarodowa Nagroda Literacka im.Zbigniewa Herberta

Nagroda o zasięgu światowym, wręczana w Polsce, przyznawana przez jury złożone z wybitnych światowych twórców i znawców literatury, Jej **celem** jest wyróżnianie na polu literatury światowej wybitnych dokonań artystycznych i intelektualnych, nawiązujących do świata wartości, wokół których grawitowała twórczość Herberta.

Ma podkreślić wkład kultury polskiej XX wieku – w szczególności poezji – w rozwój literatury światowej, jej obecność w krwiobiegu idei, wartości i doświadczeń naszej współczesności.

Przyznawana corocznie w dziedzinie poezji, autorowi żyjącemu, za całokształt jego twórczości.

Rada może także podjąć decyzję, by Nagrodę przyznać dodatkowo w kategoriach eseistyki, przekładu i edytorstwa.

ZBIGNIEW HERBERT 1924-1998

Stanisław Barańczak „Uciekinier z utopii“-

najbardziej wyczerpująca z dotychczasowych prac krytycznych o Z. Herbercie.

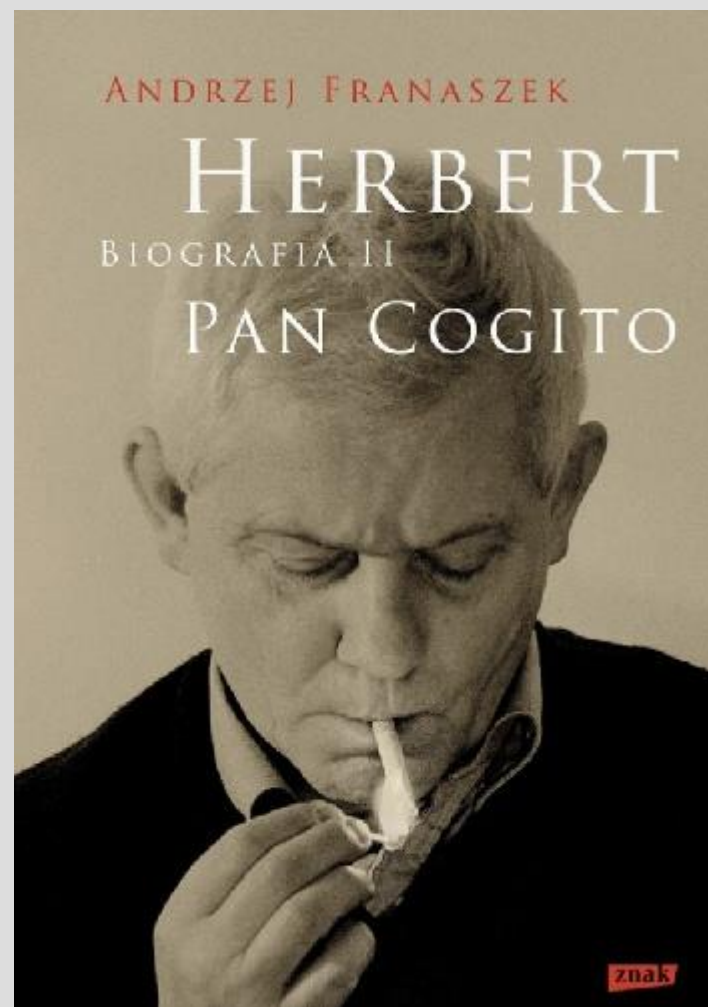
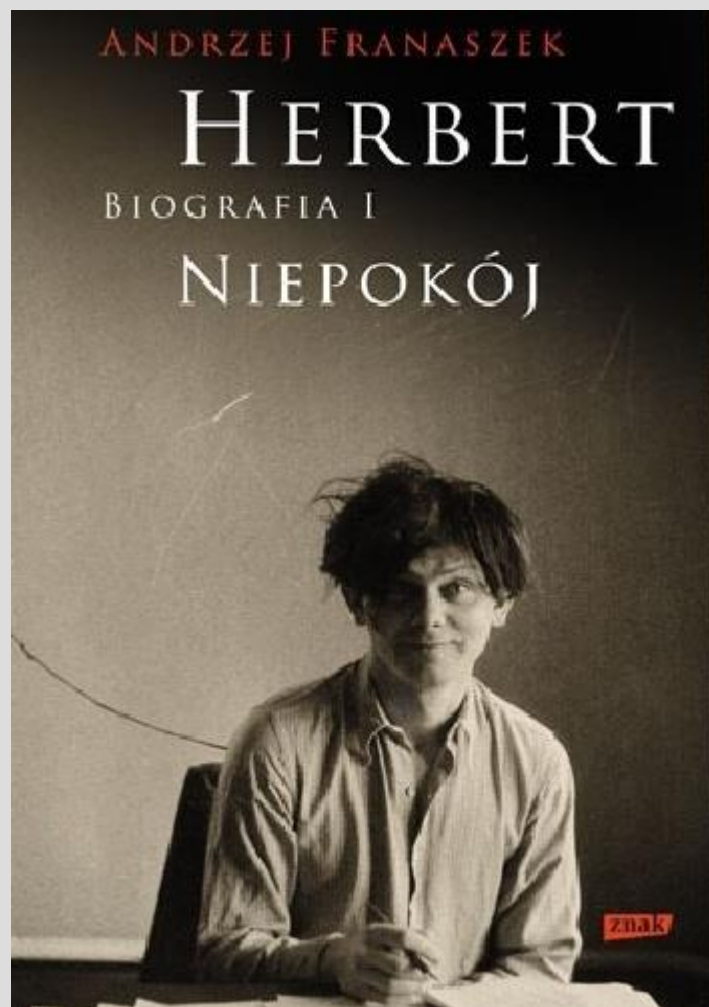

ZBIGNIEW HERBERT
1924-1998

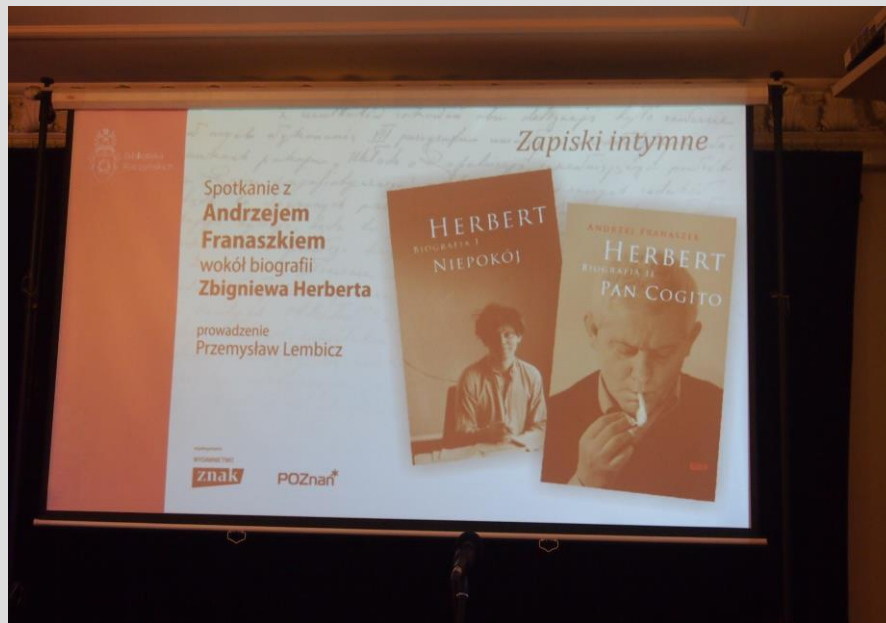
film Jerzego Zalewskiego „Obywatel poeta”

Andrzej Franaszek o Z. Herbercie (wyd. kwiecień 2018)

Andrzej Franaszek w Bibliotece Raczyńskich

Andrzej Franaszek o Z. Herbercie (wyd. kwiecień 2018)

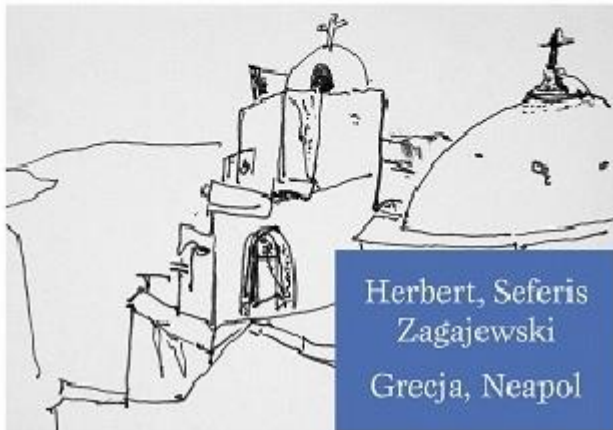
ZH=

- „Piotruś Pan”,
- poeta osobny,
- poeta o „chorej duszy”,
- skomplikowany i fascynujący człowiek,
- ZH lubił podawać się za swego brata, hydraulika,
- tworzył mity na swój temat (AK).

....

O Herbercie

ZESZYTY

Herbert, Seferis
Zagajewski
Grecja, Neapol

140
LITERACKIE

ARNO BENN BONECKI BRISTIGER BZINKOWSKI CERCA S.
DMITROCA EDELMAN FRANA SZUK GÓRCZYŃSKA-GUNDAFSSON
GUZE DE RHEBT JOASZEKIEWICZ KAMISER KARBONSKI
KOLCZYLUCZYK KRONHOLD KRUSZYŃSKI KURYLUK LISOWSKI
LUCASIEWICZ MAMDEI SUTAJ MARCINOWICZ MASZELD
ME KOWSKI MIŁOSZ MIĘZNER NADAUD NOWAK ROGÓZIŃSKI
ÓCZŁAD GŁĘCINOŹYK PĄCZOŹSKI PAMESKI RÓZYCKI
SACUNDORU SLEHRI S SIWUZYK SKÓRSKA SZCZĘSNY SZCZUCLINSKI
TKACZYŃSKA-DYCKI TORUŃCZYK TORZA TUSK UGONIEWSKA
WILK ZAGAJEWSKI ZAGAŃCZYK ZALESKA ZITELINSKI ZUCHOWSKI

WARSZAWA – PARYŻ.

ROK XXXV

ZBIGNIEW HERBERT 1924-1998

Pięć lat Nagrody Herberta

Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta
to pierwsze tego typu wyróżnienie o światowym zasięgu wręczane w Polsce.

Otrzymali ją:

- William Stanley Merwin, USA (2013)
- Charles Simic, USA (2014)
- Ryszard Krynicki, Polska (2015)
- Lars Gustafsson, Szwecja (2016)
- Breyten Breytenbach, RPA (2017)

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

<http://www.fundacjaherberta.com/>

Kampania Pan Cogito

Kampania Pan Cogito

Pan Cogito na Facebooku ([link](#)).

Profil "Pan Cogito" powstał 4 lutego 2013 roku.

Cel - zaproszenie młodzieży do dialogu wokół twórczości Zbigniewa Herberta oraz promocja czytelnictwa poezji przy wykorzystaniu portali społecznościowych i bezpośrednich spotkań.

Drugim zadaniem, nie mniej ważnym, jest budzenie pragnienia bycia Cogito.

Wartości bliskie Poezji: wolność, moralność, sapiencja są równie potrzebne dzisiaj.

Ponadto informacja o akcjach czytelniczych i wydarzeniach artystycznych, albowiem człowiek myślący – Pan Cogito – to człowiek uczestniczący w kulturze.

Miejsca w Poznaniu związane ze Z. Herbertem

Projekt „Poezja jest tym, co rodzi się z życia”

autorstwa Tomasza Genowy

i Joanny Pańczak

w ramach akcji „Centrum warte Poznania”,

której celem jest kulturowa rewitalizacja

centrum miasta.

Street art

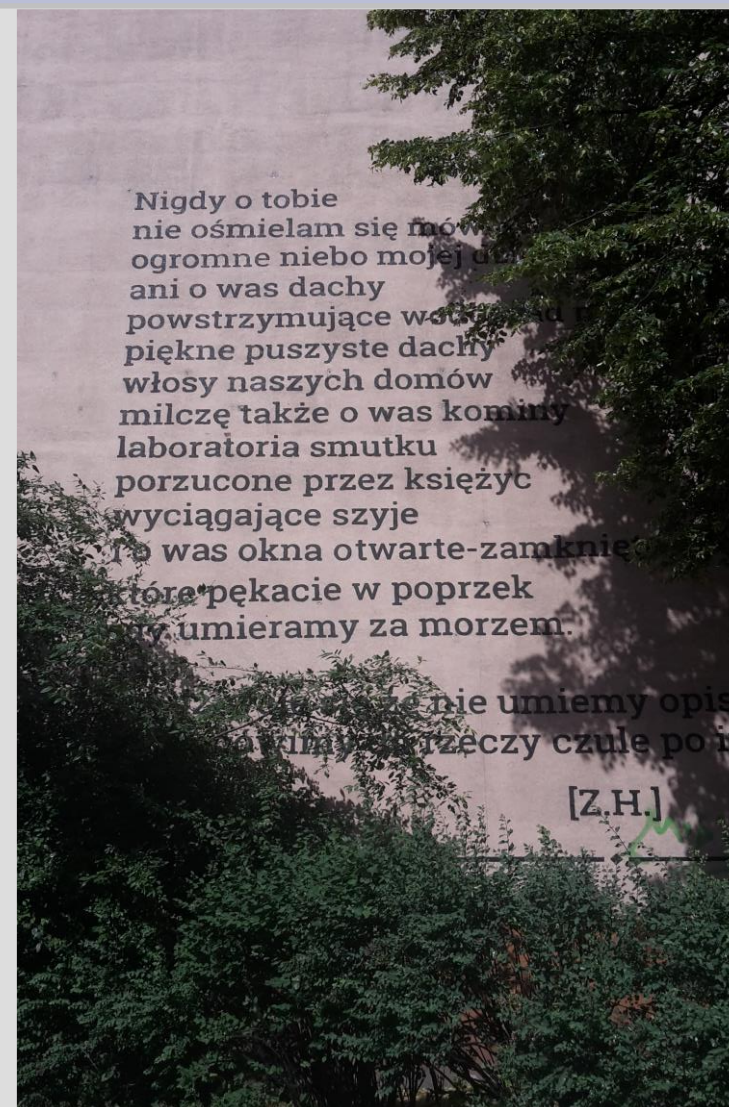
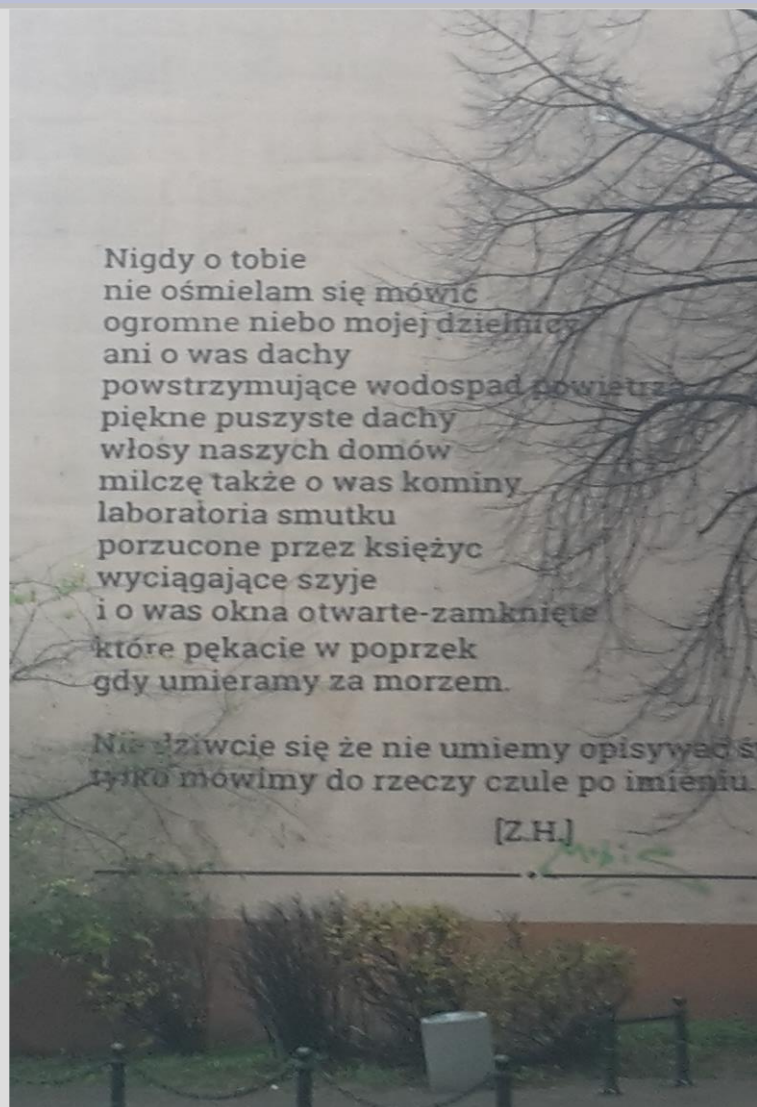
1. Zbigniew Herbert „**Nigdy o tobie**” przy skrzyżowaniu ul. Kościelnej i Dąbrowskiego.
2. Tadeusz Różewicz „**Jul Słowacki**” przy skrzyżowaniu ul. Słowackiego i Wawrzyniaka.
3. Zbigniew Herbert „**Domy przedmieścia**” przy skrzyżowaniu ul. Sikorskiego i Roboczej.
4. Wiersz oddolny ułożony z wypowiedzi poznaniaków przy ul. Fabrycznej.

5. Krystyna Miłobędzka „**Jestem do znikania**” przy skrzyżowaniu ul. Stablewskiego i Lodowej
6. Wiersz oddolny ułożony z wypowiedzi poznaniaków przy Rynku Łazarakim
7. Wisława Szymborska „**Chmury**” przy pl. Kolegiacki
8. Stanisław Barańczak, „**Jeżeli porcelana to wyłącznie taka**”, przy skrzyżowaniu ul. Estkówskiego i Szyperackiej.

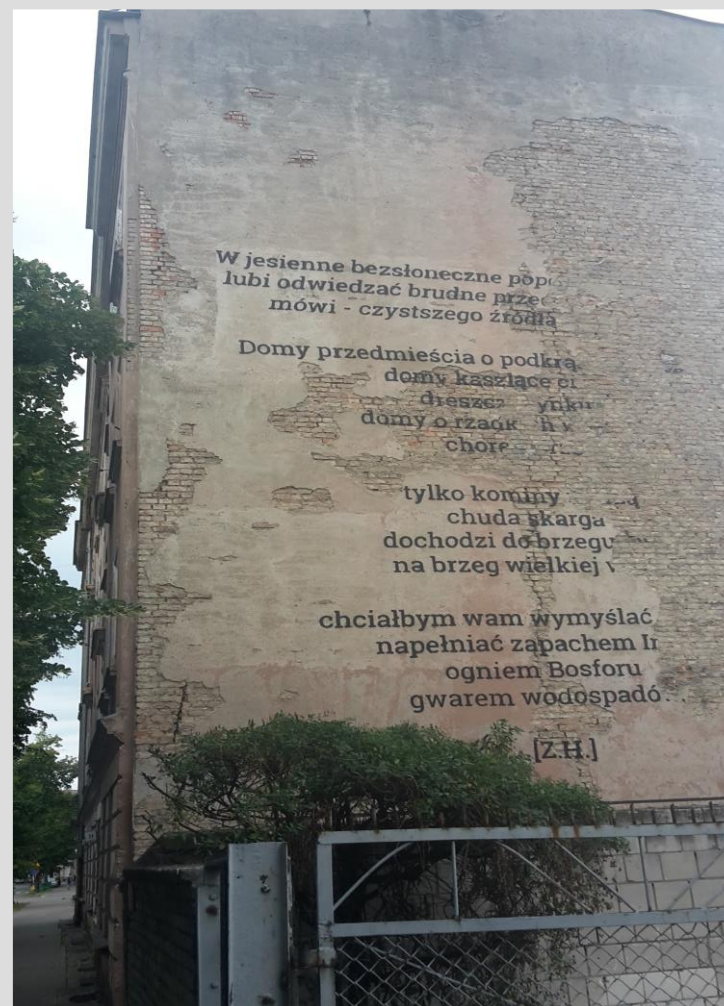
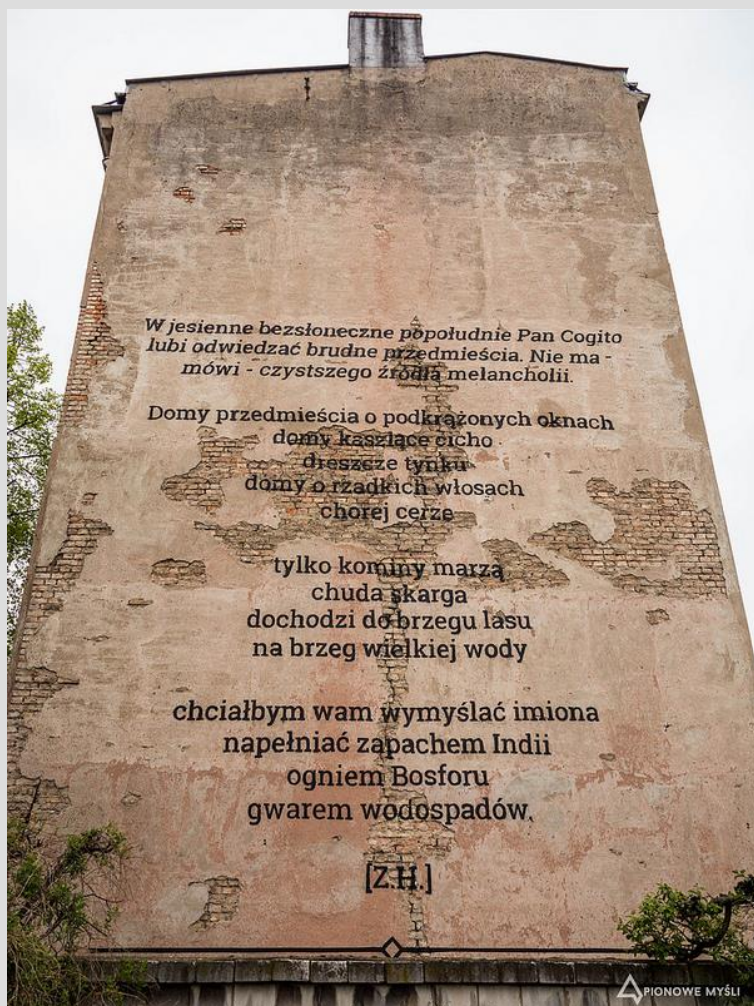

Mural przy ul. Kościelnej w Poznaniu, czyli dialog wiersza z otoczeniem (*site specific*)

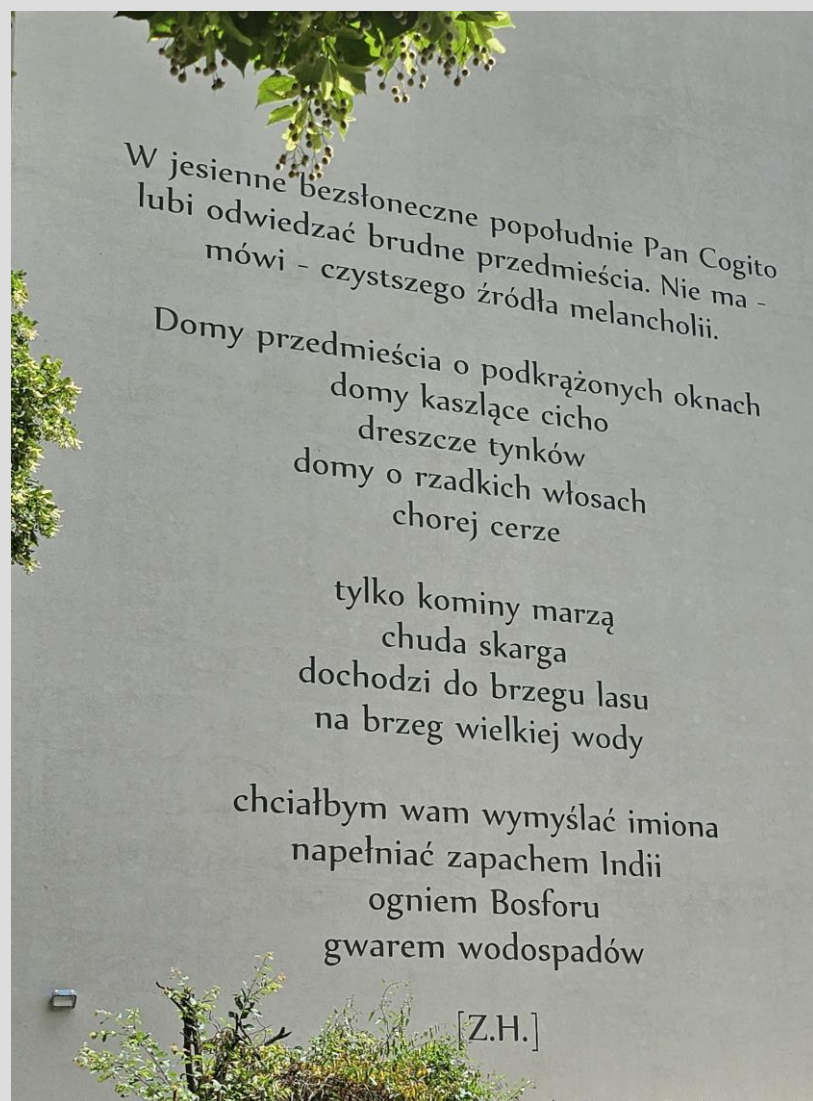

Mural przy ul. W. Sikorskiego w Poznaniu, czyli dialog wiersza z otoczeniem (*site specific*)

Spieszmy się czytać murale, tak szybko znikają.

A jednak ...nie znikają

Pomnik Ławeczka Poetów

ZH w towarzystwie A. Osieckiej i J. Brzechwy w Tarnowie

ZBIGNIEW HERBERT

1924-1998

XVII Okazanie w Przeglądzie Twórczości Zbigniewa Herberta

HERBERTIADA

KOŁBRZEG 21-24 WRZEŚNIA 2017

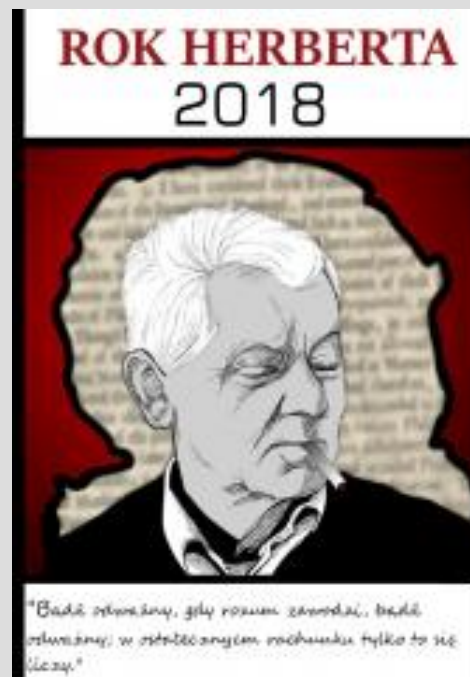
<p>21 IX (sobota) WYSTAWA WYSTAWIENIA I WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA godz. 11.00 WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA</p>	<p>23 IX (poniedziałek) WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA godz. 17.00 GAJA HERBERTIADY WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA</p>	<p>24 IX (wtorek) WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA godz. 17.00 WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA</p>
--	--	---

PROGRAM:
 1) WYSTAWIENIA — BARD
 2) WYSTAWIENIA — BARD
 3) WYSTAWIENIA — BARD
 4) WYSTAWIENIA — BARD

TRANSPONOWANIE SŁUŻBY
 WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA
 WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA

WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA
 WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA
 WYSTAWIENIA WYSTAWIENIA

ZBIGNIEW HERBERT 1924-1998

Rok **2018**- rokiem Zbigniewa Herberta w „Trójce“

Konkurs „Herbert w mieście/ rozsypana antologia”, realizowany w ramach **festiwalu Miasto Poezji** (23-26 maja 2018 r.)- antologia „Herbert w Sejmie” (25 wierszy)

Oprac. Beata Błaszczyk